

ความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และสภาพการประเมินผล
การเรียนรู้ ตามสภาพจริง ของครูผู้สอนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

เพ็ญศิริ เตชะมัทธนันท์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ปีการศึกษา 2550
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์เรื่องความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และสภาพการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรี เขต 1 เสนอโดย นางเพ็ญศิริ เดชะมัทธนันท์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาหลักสูตรและการสอน

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา
(อาจารย์ตระกูล จันทสุนทร)
วันที่ 29 เดือน ตุลาคม พ.ศ 2550

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรรณวิไล นันทมานพ)

.....กรรมการ
(ดร.ทรงศรี ดุ่นทอง)

.....กรรมการ
(อาจารย์บุญยานุช เจริญหงส์)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความรู้ความเข้าใจ เจตคติและสภาพการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร. ทรวงศรี ดุ่นทอง นางบุญยานุช เจเวียงหงส์
ชื่อนักศึกษา	เพ็ญศิริ เตชะมหัทธนนท์
สาขา	หลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา	2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายในการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 2) ศึกษาเจตคติต่อการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 3) ศึกษาสภาพการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ของครูผู้สอนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 4) เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และสภาพการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 5) ศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงตามทัศนะของครูผู้สอนกลุ่มตัวอย่าง เป็นครูที่สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2549 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 364 คน โดยแบ่งเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 182 คน ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 182 คน เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัยครั้งนี้มี 3 ฉบับ ประกอบด้วย 1) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง 2) แบบวัดเจตคติต่อการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง และ 3) แบบสอบถามสภาพการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาร้อยละ ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 มีคุณลักษณะดังนี้
  - 1.1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง อยู่ในระดับพอใช้
  - 1.2 มีเจตคติต่อการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง อยู่ในระดับพอใช้

1.3 มีสภาพการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง อยู่ในระดับปานกลาง

2. ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินตามสภาพจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเจตคติต่อการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงและมีสภาพการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ไม่แตกต่างกัน

3. ปัญหาอุปสรรคในการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ได้แก่ ครูขาดความรู้ความเข้าใจ ในการสร้างเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ขาดความชำนาญในการนำเครื่องมือประเมินผลตามสภาพจริงไปใช้ในประเมินผู้เรียน และมีการะงานอื่นที่นอกเหนือจากการสอนมาก และจำนวนนักเรียนในแต่ละชั้นเรียนมากเกินไปไม่สามารถดูแลได้ทั่วถึง สำหรับข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ในการสร้างเครื่องมือประเมินผลตามสภาพจริงที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ได้จริง และลดภาระงานด้านอื่นๆ ของครูลงเพื่อให้ครูมีเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

Thesis Title Knowledge, Understanding, Attitude and Learning Achievement Assessment Status Based on the Authentic Condition of the Teachers in the Schools under the Lop Buri Educational Service Area Office 1

Thesis Advisors Dr. Songsri Toonthong
Ms. Bunyanooch Chawianghong

Name Pensiri Techamahathanan

Concentration Curriculum and Instruction

Academic Year 2007

ABSTRACT

This research aims to 1) study the knowledge and understanding concerning the learning achievement assessment based on the real condition of the teachers in the schools under the Lop Buri Educational Service Area Office 1, 2) study the attitude towards the learning achievement assessment based on the real condition of the teachers in the schools under the Lop Buri Educational Service Area Office 1, 3) study the learning achievement assessment based on the real condition of the teachers in the schools under the Lop Buri Educational Service Area Office 1, 4) compare the knowledge, understanding, attitude, and the learning achievement assessment status based on the real condition of the teachers in the schools under the Lop Buri Educational Service Area Office 1, and 5) study the current problems, and recommendations concerning the learning achievement assessment based on the real condition according to the opinions of the teachers mentioned before. The 364 samples were teachers in the schools under the Lop Buri Educational Service Area Office 1 during the 2nd semester of the 2006 academic year, divided into 2 equal groups, 182 teachers from elementary schools and the other 182 teachers from secondary schools. The instruments comprised 3 versions: 1) a measurement and evaluation test on the knowledge and understanding in learning based on the real condition, and 2) an attitude test towards learning assessment based on the real condition, 3) a questionnaire regarding learning achievement assessment status based on the real condition. The data was analyzed to calculate percentage, mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), and t-test.

The findings were as follows;

1. the characteristics of the elementary and secondary school teachers under the Lop Buri Educational Service Area Office 1 were as follows:

1.1 their knowledge and understanding regarding real learning achievement assessment was at a fair level

1.2 their attitude towards real learning achievement assessment was at a good level

1.3 the real learning achievement assessment status was at a moderate level

2. the teachers of elementary and secondary schools understood the assessment based on the real condition with statistically significant difference at a level of .05. Their attitude towards learning achievement assessment based on the real condition and the learning achievement assessment status were not different.

3. the problems status were as follows: teachers lacked knowledge and understanding of constructing tools for real learning achievement assessment; they also lacked proficiency in effectively utilizing the tools to assess the students. Besides teaching, there were other tasks for the teachers to do and too many students to take care of in each class.

Recommendations: it was recommended that the Lop Buri Educational Service Area office 1 or the authorities responsible should hold workshop training on constructing effective tools for learning achievement assessment based on the real condition and it should be applicable in real situations, helping to reduce other teachers' tasks so that they would have enough time to hold learning teaching activities more effectively.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีได้รับความกรุณาจากอาจารย์ดร.ทรงศรี ตุ่นทอง ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์บุญยานุช เจริญหงส์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำปรึกษา และชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วยความเคารพอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณคณะผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาตรวจสอบความถูกต้องในเนื้อหาของแบบสอบถาม ตลอดจนให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างมากในการทำวิทยานิพนธ์ซึ่งได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไล ทองแผ่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริเพ็ญ มากบุญ คณาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อาจารย์พลังใจ ชันทองคำ อาจารย์วาสนา เขตกัน และอาจารย์วิจิตรา เจือจันทร์ จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ขอขอบพระคุณท่านผู้บริหารโรงเรียน คณะครูกลุ่มวิชาการ และคณะครูจากโรงเรียนต่างๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการออกแบบสอบถาม ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ อ่อนใส ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ จันทร์เรือง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรินทร์พย์ ภูสำลี และเพื่อนนักศึกษาริษยาโท สาขาหลักสูตรและการสอนที่ได้ให้ข้อคิดเห็นต่างๆ และให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ขอมอบเป็นเครื่องสักการะคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความเมตตาวางรากฐานการศึกษาแก่ผู้วิจัย

เพ็ญศิริ เฑชะมัทธนันท์

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
การประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง.....	8
ความหมายของการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง.....	8
แนวคิดและหลักการในการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง.....	10
ความเป็นมาของการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงใน ประเทศไทย	14
ขั้นตอนการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง.....	15
เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง.....	16
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามสภาพจริงและแนวทางในการนำวิธีการ ประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงไปใช้ในการเรียนการสอน.....	17
ลักษณะและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง....	22
ความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง.....	34
การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	35
ความเป็นมาของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	35
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	38
แนวคิด หลักการ จุดมุ่งหมาย การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	39
เจตคติ.....	40
ความหมายของเจตคติ.....	40
องค์ประกอบของเจตคติ.....	40
การเกิดเจตคติและทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงเจตคติ.....	42
การวัดเจตคติ.....	46

	หน้า
บทที่ 2 (ต่อ)	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
งานวิจัยในประเทศ.....	47
งานวิจัยต่างประเทศ.....	49
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	52
ประชากร	52
กลุ่มตัวอย่าง.....	52
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	53
วิธีการสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	54
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	72
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	72
สมมติฐานการวิจัย.....	72
วิธีดำเนินการวิจัย.....	73
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	73
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
สรุปผลการวิจัย.....	74
อภิปรายผล.....	75
ข้อเสนอแนะ.....	77
บรรณานุกรม.....	78
ภาคผนวก.....	82
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	83
ภาคผนวก ข เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	85
ภาคผนวก ค ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัด ความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลการเรียนรู้ ตามสภาพจริง	105

	หน้า
ภาคผนวก ง ตารางแสดงค่า ϵ ของค่าเฉลี่ยเจตคติต่อการประเมินผล	
การเรียนรู้ตามสภาพจริง.....	107
ภาคผนวก จ ตารางแสดงค่า ϵ ของค่าเฉลี่ยสภาพการประเมินผล	
การเรียนรู้ตามสภาพจริง.....	112
ภาคผนวก ฉ เกณฑ์การแปลค่าของคะแนนเครื่องมือ.....	117
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์.....	120

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 ความเป็นมาของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	37
ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	53
ตาราง 3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1..	62
ตาราง 4 เจตคติต่อการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1.....	63
ตาราง 5 สภาพการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1.....	66
ตาราง 6 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ ตามสภาพจริงของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาลพบุรี เขต 1.....	70
ตาราง 7 เปรียบเทียบเจตคติต่อการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1	70
ตาราง 8 เปรียบเทียบสภาพการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1.....	71

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
ภาพ 2 โยงใยเครือข่ายของการประเมินผลตามสภาพจริง.....	25
ภาพ 3 องค์ประกอบของเจตคติ.....	42

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี